

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre . . .	12 korona
Félévre . . .	6 korona
Negyedévre . . .	3 korona
Egyes szám ára	12 fillér

MEGJELENIK VASÁRNAP
ÉS CSÜTÖRTÖK REGGEL

HATÁRÓR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

□ □ Ujvidék, □ □
Petöfi-utca 47. szám,ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények küldendők.Ilyen közleményeket és megkere-
séseket lapunk nyomdája is elfogad

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Igy őszkor!

Igy őszkor, hervadás idején, a természet halódása alkalmával Bécsben összegyűlnek a nagyságos, méltóságos és excellenciás delegátusok s miután hétrét görnyednek alázatos szóvirágok közepette a császár előtt, összepusztulnak s elkezdnek tárgyalni, csevegni.

Istenem, milyen csevegés ez! Ugy dobálóznak a népek zsirjából kisajtolandó milliókkal, mintha a nemzetek mindegyik adóalanya egy-egy Rotsild volna, akinek nem fáj semmi, akinek nincs miért keseregnie, akinek minden fenékig tejfel.

Igy a beszélgetés során az excellenciás közös hadügyminiszter ur fel szokta hozni, hogy a hadsereggel nincs semmi baj, ott mindenki jól érzi magát, még a magyarok is örülnek, hogy tagjai lehetnek a vitéz armádiának, a tisztek arányszáma megfelel a legénység arányszámának s a népszerűségi statisztika arányszámainak is. Mikor aztán szép csendesen ledarálja ezt a közös hadügyminiszter, akkor elővesz egy hosszú, istentelenül hosszú írást, tele van az számokkal, hátborzongató, rettenetes nagy számokkal, a milliók úgy ágaskodnak egymás tetejében mint hangya-tanyán a hangyák s azt mondja az excellenciás ur:

— Ez a sok pénz, ez a sok millió kell, szükséges, muszáj, hogy meglegyen, nehogy a monarchia harcképességében vetett hit és remény megintogjon.

S mint a hadügyminiszter ur mondja, úgy is szokott lenni; a delegátusok szó nélkül mondják rá az ament. Könnyű nekik, nem ők izzadják ki, hanem a nép, a terhek alatt roskadozó milliányi adóalany, azokat meg egye a fene, bánják is a delegátus urak, ha mindegyik fel fordul is éhen, ha mindegyik feje alól kluzza az utolsó párnát a végrehajtó, ha mindegyik szájából veszi el az utolsó falatot Aehrenthal ur nagyhatalmi hóbortja.

Ugyan meddig fog ez így tartani? Meddig fog még birkatürellemmel jobb jövő után sóvárogni, jobb jövőért forró imát rebegni a kisarcolt, kizsebelt, becsapott, kigunyolt, kinevetett sok millió jogtalan adóalany? Nem hisszük, hogy sokáig tartson, a pohár már csordultig van, az eddig elfojtott panaszok már

hangos szavakban nyilvánulnak, az imára kulcsolt kezek ökölbe kezdenek szorulni s ha ez az ököl egyszer lecsap, akkor a nép lesz az ur, az veszi át a kormány rudját s úgy fog cselekedni, amint ő akar, amint ő jónak látja, amint a népjólét érdekei azt megkövetelik. Mert:

„Megérjük még mi fiatalabbak,
Vérvörös hajnalát a győzelmi napnak,
Zsarnokok romlását,
Pribékek futását,
Örök dicsőségét nagy Magyaror-
[szágnak!“

A husrágóság.

Van-e kérdés, annyira fontos és mindenkire egyaránt igen közlelő érintő kérdés, ha nem a huskérdés, a husrágóság? Mindenki tudja, mindenki érzi, hogy a husrágóság ma már elviselhetlen; a hus ára, mely körülbelül 7—8 év alatt legalább 80%-al emelkedett, oly magas, hogy nem akarunk hinni annak még lehetőségeiben. Odáig jutottunk már, hogy élelmicikkeink ezen legfőbbikéről ma-holnap egészen le kell mondanunk, mert a megszokott mindennapi élelmicikkünkől luxuscikk lesz, melyet majd csak a gazdag tőkepénzesek fognak élvezhetni, míg a középosztály, a rendes fizetésére utalt ember legfeljebb édes álmában fog róla álmodozhatni, nem szólva a szegényebb osztályról, melynél a hus már ma is ritkaság számba megy.

A husrágóság, ez az életünkbe és hunkba vágó nagy kérdés oly annyira előtérbe nyomult, hogy a sajtónak állandó témáját képezi s a társadalom minden körét, rétegét szüntelen foglalkoztatja. De nemcsak a sajtó és társadalomnak képezi napirendjét, hanem a törvényhatóságok sem zárkozhatnak már el előle s remélhetőleg nemsokára a törvényhozásnak is főgondját kell hogy képezze e kérdés mielőbbi végleges megoldása.

A legszomorubb a dologban, hogy a hus árának csökkenésére nemsokára nincs kilátás, hanem a budapesti husiparosok körének a napokban tartott ülése újabb, horribilis áremelkedésre enged következtetni. Serényi földművelésügyi miniszter pedig azt is kijelentette, hogy az állatállomány jelenleg oly csekély, hogy két éven belül nem lehet remény a javulásra.

Odáig jutottunk már ebben a tejjel-mézzel folyó Kanaánban, a szó szoros értelemben

vett gazdasági államban, hogy se hus, se állat nincs; odáig jutottunk, hogy ma már nemcsak a fogyasztó közönség panaszkodik az elviselhetetlen husárak ellen, hanem panaszkodnak maguk a mészárosok is. Eddigél Ujvidéken is, a mészárosokat okolták a nagy árak miatt, most pedig már ők is panaszkodnak, még pedig azon panaszkodnak, hogy nemcsak méreg - drágán kell megfizetniük az élő állatot, de már-már beállott az a hihetetlen helyzet, hogy drága pénzen sem tudnak vásárolni, mert nincs és közülük nem egy üzletének felhagyásán gondolkozik.

Ily elszomorító állapotok mellett nagyon természetesnek találjuk, hogy pd. városi mészárszékek felállításával, husbojkottal stb. iparkodtak védekezni; ez a védekezés csak ideig-óráig enyhíti a bajt, de gyökeresen megjavítani, megszüntetni nem képes. No de legalább próbálkoztak, kísérleteznek másutt, míg nálunk a hivatalos köröknek ez a kérdés éppenséggel nem okoz fejtörést. Vár. hatóságunk sokkal inkább azzal van elfoglalva, hogy tagjainak fizetése emeltessék folyton, hogy napidíjak, helyszíni szemlék s egyéb cimeken szaporodjék a mellékjövedelem. semhogy a polgárság jólétét, megélhetési viszonyainak javítását, teherviselési képességének fokozását hordaná szíven.

Eddigél nem tudunk róla, hogy vár. hatóságunk a huskérdéssel foglalkozott volna, pedig ez a kérdés sok egyébnél fontosabb s ha komolyan foglalkozik vele, talán is módot reá, hogy legalább némi enyhítést, könnyítést szerezzen. S hogy könnyítsünk enmü gondjain, segítségére sietünk.

Az osztrákok az argentinai hus behozatalával segítettek magukon legujabban. Nekünk sokkal könnyebb és közelebb van a megoldás módja. Itt vagyunk a kelet kapuján, nyissuk meg! A huskérdés gyökeres, végleges megoldására csak is az az egyetlen út vezet biztosan, hogy a szerb határ — bármennyire tiltakozzanak ellene az agráriusok — az élő állatokra is megnyitassák.

Ezt kérelmezze és sűrűsse Ujvidék városa a kormánytól és a törvényhozástól, ezenfelül pedig kérelmezze a kormánytól, hogy Ujvidéken belépő állomás létesíttessék. Nem kiviláthatatlan ez a terv, kormánykörökben már régebben megvolt a szándék a szerb határnak élő állatok behozatalára való megnyitása iránt, ezt követeli ma az egész ország s ha Ujvidék városa kellő időben mozog és megteszi a szükséges lépéseket, megkaphatjuk az állatbe-

Bogdány és Társa, Ujvidék

II., Rákóczi-ut 66. (Telefon 219.) ☒ Budapest, VI., Dalnok-u. 12. SAJÁT HÁZBAN
TELEFON 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatorna és világítási berendező vállalat.

lépő állomást is, mely hogy egyebet ne említsünk — tetemesen emelné az idegenforgalmat s a város közjöveldelmeinek fokozását is előmozdítaná. Ilyen belépő állomás, melynek létesítésére a szerb határnak elmaradhatlan megnyitásával Ujvidék sok-sok indoknál fogva a legalkalmasabb, beláthatlan hasznot jelentene Ujvidék városára és közönségére. Ajánljuk vár. hatóságunk és e város első polgárának a polgármesternek komoly figyelmébe, a polgárság jóléte megérdemli a komoly megszivlelést és a szükséges lépések sürgős megtételét.

HIREK.

Nemeskeblű adomány. A beocsini cementgyárak igazgatósága a vasutas szövetség ujvidéki kerülete által létesített „Napközi Otthon” javára a folyó évben ismét egyezer koronát adományozott. Aki ismeri a beocsini gyárak tulajdonosainak és vezetőségének nagylelkűségét, azt talán alig lepi meg ez az adomány, mert hiszen közismert dolog, hogy ugy Magyarország mint Horvát-Szlavonország területén minden humánus intézménynek mindenkoron lelkes és bőkezű támogatói voltak. Beocsinban a mai kor igényeinek megfelelő fényesen berendezett iskolát tartanak fenn az alkalmazottak gyermekei részére és ezeket a tanulókat az elemi iskolák elvégzése után tovább képzésükben anyagilag fényesen segítik. Hálás köszönetet mond ismételtelen a nagylelkű adományaért a vasutas szövetség ujvidéki kerületének elnöksége.

Kinevezés. Matkovics Béla főispán a vár. közkórházhoz Dr. Oláh Emil okl. orvost alorvossá nevezte ki, aki ezen állását már el is foglalta.

Helylettestítés. Hrabovszky szegedi kir. ügyész betegsége miatt hosszabb időre szabadságoltatván, az igazságügyminiszter Karácsonyi Isván ujvidéki kir. ügyészt rendelte ki Szegedre helyettesítésre.

A legtöbb adót fizetők névjegyzékét tartalmazó kimutatás e hó 14-től nov. 4-ig a város jegyzőirodájában közszemlére van kitéve s ezen idő alatt nyújtandók be az esetleges felszólamlások. Akik adójuk kétszeres beszámításának kedvezményére igényt tartanak, ugyanezen idő alatt kötelesek igényeik érvényesítését szóban vagy írásban eszközölni.

Téli évad a Városi fürdőben. A Városi Ártézi Jódosfürdőben élénk téli élet uralkodik. A fürdő igazgatósága mindent elkövetett, hogy a télen fürdőző közönség temperált fűtés által minden meghülés ellen vértelve legyen. A téli kura különben is alkalmas a csusz, köszvény, ischias gyógyítására, mert indokoltan az a föltevés, hogy a csuzbetegek nyárig legyenek kénytelenek várni, hogy szenvedéseiktől megszabaduljanak. A téli évad tehát semmiben sem különbözik a nyáritól és aki már télen megszabadulhat betegségétől, miért kelljen nyárig szenvedni. Különösen a Fangó kura és a franczenszbádi móór fürdők örvendenek élénk kelendőségnek.

A borhamisítás ellenőrzése. A földművelésügyi miniszter a következő rendeletet küldötte meg Ujvidék város polgármesterének: A borhamisításnak és hamisított bor forgalombahozatalának tilalmazására szóló 1908. évi XLVII. törvénycikk hatvanharmadik szakaszában fölhatalmazást nyertem arra, hogy az idézett törvény rendelkezései alá eső italok ellenőrzésére fölesketett állami, vagy törvényhatósági közegeket küldjek ki. Ennek alapján az említett ellenőrzés gyakorlásával, az alább

Városi Ártézi Jódosfürdő Ujvidéken.

!! UJ BÉRLETRENDSZER !!

A minden oldalról megnyilatkozott közóhajnak engedve a közönség szempontjából is mindenütt bevált külföldi mintára

F-Ü-R-D-Ő- bérletrendszer

létesítünk, mely lehetővé teszi a közönségnek, hogy a fürdőt tetszése szerint akár naponta is használhatja, anélkül, hogy a jegyváltás kellemetenségei terhelnék és amellett igen olcsón jut a fürdőzéshez.

Négyféle bérletet létesítünk, melyek mindegyike automobil INGYENES fürdőhasználattal van megszámitva.

HAVI BÉRLET jogosít egy hónapon át, naponta EGYSZERI I. o. fürdőre, vagy gőzfürdőre, fürdőruhával és automobil használattal, ki és be. A bérlet a bérletjegy váltásának napján kezdődik és 30 napig érvényes. A jegy személyre szól és másra át nem ruházható.

EGY HAVI ilyen bérlet kerül	K. 20.-
NEGYEDÉVI bérlet kerül	AUTOMOBIL HASZNÁLATTAL „ 45.-
FÉLÉVI bérlet kerül	A FÜRDŐHÖZ „ 70.-
EGÉSZ ÉVI bérlet kerül	ÉS VISSZA „ 100.-
Luxus fürdő havi bérlet	ÉS FÜRDŐRUHÁVAL „ 40.-
II. oszt. fürdő havi bérlete	„ 12.-

A bérletjegyek BÁRMELY NAP válthatók és a jegy kiállítás napjától a jegyen feltüntetett lejáratú napig érvényesek.

Ezzel a külföldön általános bevált rendszerrel a n. é. közönség kívánalmait óhajtottuk szolgálni.

BÉRLETJEGYEK kizárólag a fürdőpénztárnál válthatók.

Szives támogatást kér:
AZ UJVIDÉKI VÁROSI ÁRTÉZI JÓDOSFÜRDŐ
IGAZGATÓSÁGA.

jelkiölt területekre kiterjedő hatáskörrel, további intézkedéséig Suly Antal, szőlészeti és borászati felügyelőt biztam meg (székhelye: Szabadka) Bács- és Torontál vármegyék, Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor és Pancsova thj. városok területére.

Fizetésektelen. A bécsi hitelezői védegyelet Csavics Brankó ujvidéki cég fizetésektelenességét jelentette be.

Vége a pompás nyári időnek. Nem gyönyörködhetünk a természet szépségében, rövidebbek a napok, a hosszú unalmas esték jönnek, csakis az Apolló mozi a gyönyörű képeivel kárpótol bennünket, ahol pompásan szórakozunk.

Anyakönyvi hir. Az ujvidéki anyakönyvi hivatalnál e hó 14—21-ig bejelentett születések 20. még pedig 12 fiu, 8 leány; meghalt 9.

Kolera hir. E hó 22-én járt le Ujvidék városára nézve a legutóbbi koleraeset alkalmából elrendelt vesztézar s most meg Szirmiből tilos a bevitel, mert Peterváradon 1, Rakovácon pedig 3 beteg halt meg ázsiai kolerában.

Vizsgázott automobilvezetők. Szegeden e héten sajátzerű vizsga tartatott. Az automobilvezetők vizsgáltak le s a Bácskából csak Ujvidék és Zombor volt képviselve. Az ujvidéki jelentkezők közül diplomás automobilvezetők lettek: a sofförök közül: Antonics Dusan, Nosztler Ottó, Balta Béla és Koprics Antal; az amatőrök közül: Matkovics Béla, Dr. Schossberger Sándor, Dr. Trifkovics György, Mayer József, Stefanovics Vladimir, Rockenstein József és Mihajlovics István.

Most jelent meg Kadosa József „Az Osztyárharc” című könyve. A szerző földink, iskoláit Ujvidéken végezte. Érdekes témáját érdekesítő cselekmény keretében adja elő. Éles szatirával támad minden társadalmi félszégességet és maró gunynyal mutat rá korunk cifra nyomoruságaira és okaira. Beszédese alakjai közöttünk forgolódnak az élet nagy szinpadán és az olvasó annak hű tükrében önmagára ismer. Megismeri a nyomort, a kinszenvedést, a melyből jó rész jutott valamennyiünknek osztályrészüül. De megismeri a jólétnek egyenlőtlen szélsőségeit is és akkor bizonyos megnyugvással hagyja helyben a szerzőnek fájdalmas konkluzióját, a mely a következő szavakban találja meg mély igazságát: erkölcs az nincs, pénz van és csillagó milliók vannak és ez ma erkölcs . . . . . Régi igazság ez, mert pénzért mindent meg lehet vásárolni és pénzért a legrémesebb tette is képesek az emberek, mert kevés a főka és sok a nyomorgó eszkimó. A könyvet az olvasó közönség szives figyelmébe ajánjuk. Kapható szerkesztőségünkben és minden könyvkereskedésben.

A fertőzött ivóvíz tudvalevőleg oka, hogy a kolera annyira terjedni birt. A még mindig fenálló veszélyre és a kolera széthurcolhatására való tekintetből tehát utalunk a rohitschi „Tempelforrás” vizére, amely hegyi forrás ievén, teljesen mikrobamentes és az ivóvíz általi fertőzés ellen megvéd.

Öngyilkosság a gőzfürdőben. Egy 26 év körüli ismeretlen fiatalember állított be péntek estefelé a Dugyetszky-féle gőzfürdőbe és ott kabint bérelt. A fürdési idő elteltével benyitott a kabinba a fürdőszolga, ki rémulve látta, hogy az ismeretlen halva fekszik a véres vízzel tell kádban. Az esetről nyomban értesített rendőrség megállapította, hogy öngyilkosság esete forog fenn. Az idegen mindkét karján az ereket

elvágtá é
ezt mege
összes ir
nemüiből
monogram
tüntetett
öngyilkos
nyert, ho
közve és
volt, a r
ritette, és
készülék,
darabokr
csupán
utlevelet
Ditrichst
keresked
rejtélyes
folyik.

Alc
ki életén
töltötte
vendéglő
csendörö
dett az
csendörö
dör élmé
van dolg
Grigorin
röse és
kínált ne
helyett S
készsége
kérvényt
majd elv
maga b
Szabót
hozza v
ügyesne
keznők
kisebb ö
váltak. S
vártá uj
hát a re
barátját

Hal
bori nag
életének
21-én a
vétele m
szentivár
nyugalon

Elfo
templom
betörő j
kehelypá
elcsipték
személyé
ügyészé

Me
Jankov C
berugtak
megtréfá
kocsiba.
ta: Hala
A biztat
asszonyo
tanov fe
mire csa
táncoltak
került a z
embert C
fogházra

Ziko

örrel, to-
szőlészeti
zékhelye:
ermegyek,
mbor és

i védegy-
tészkepte-

Nem gyö-
ben, rö-
as esték
gyönyörű
ponpásan

nyakönyvi
születé-
meghalt 9.

Ujvidék
set alkal-
neg Szir-
aradon 1,
eg ázsiai

geden e
automobil-
ból csak
Az ujvi-
automobil-
Antonic
Koprics
cs Béla,
Grifkovic
Vladimir,
ván.

sef „Az
földünk,
témáját
adja elő.
almi fél-
korunk
des alak-
gy szín-
ben ön-
t. a kin-
tált vala-
ismeri a
és akkor
elyben a
mely a
ély igaz-
es csillo-

ent meg
emesebb
kevés a
könyvet
ajánjuk.
minden

ka, hogy
mindig
hatására
rohitschi
ri forrás
z ivóvíz

26 év
e péntek
e és ott
benyitott
tta, hogy
izzel felt
rendőr-
g esete
az ereket

elvágtá és így a fürdőkád vizében elvérzett, ezt megelőzőleg azonban bajuszát leborotválta, összes írásait megsemmisítette, ruhái és fehérneműből, úgy cipő és kalapjából mindennemű monogramot és cégjelzéseket kivágott és eltüntetett, de eltűnt az eszköz is, melylyel az öngyilkosságot elkövette. Miután megállapítást nyert, hogy az ismeretlen fürdés előtt levetkőzve és lepedőbe burkolódzva az illemhelyen volt, a rendőrség az illemhely tartalmát kimerítette, és onnan előkerült egy önborotváló készülék, egy éles zsebkés és egy utlevél apró darabokra tépve, mely darabok összeállításából csupán annyi volt megállapítható, hogy az utlevelet a soproni alispáni hivatal f. évben Ditrichstein József vagy ahoz hasonló nevű kereskedő részére állította ki. A nyomozás a rejtélyes öngyilkos kilétének megállapítása iránt folyik.

Álcsendőr. Grigorin Dusan zentai lakos, ki életének javát a börtön négy fala között töltötte a napokban megjelent az Amerika vendéglőben, hol magát Rác Dezső leszerelő csendőrőrmesternek mutatván be, megismerkedett az ott lakó Szabó János nyugalmazott csendőrőrmesterrel, kinek annyit beszélt csendőr élményeiről, hogy elhitte, hogy kollegával van dolga. Beszéd közben azután elmondotta Grigorin, hogy a helybeli kir. ügyész jó ismerőse és az ügyésznél egy szolgáló állást kínált neki, minthogy azonban beteges, ő maga helyett Szabó Jánost fogja ajánlani. Szabó ebbe készségesen belement, Grigorin elkészítette a kérvényt, csatolta hozzá Szabó okmányait, majd elvezette őt a kir. ügyészségre, hol ő maga bement a hivatalos helyiségekbe míg Szabót a folyosón hagyta, majd azzal tétlenné tért vissza, hogy az okmányokat a kir. ügyésznek átadta, s másnap reggel újból jelentkezniök kell, egyben Szabótól néhány órára kisebb összegű kölcsönt kérve egymástól elváltak. Szabó másnap természetesen hiába várta új barátját, annak nyoma veszteti, így hát a rendőrséghez fordult, hogy kerítsék elő barátját és okmányait.

Halálozás. Kamjonkai Szemző Gyula zombori nagybirtokos, vm. tvh. biz. tag e hó 19-én életének 69. évében meghalt. Temetése e hó 21-én a megye és Zombor város élénk részvétele mellett ment végbe s hült teteme a bács-szentiváni családi kápolnában helyeztetett örök nyugalomra.

Elfogott templomrablók. A zentai r. kat. templomban október elsejére virradó éjjel betörő járt, aki onnét két arany kelyhet s két kehelypárnát rabolt el. Hosszas nyomozás után elcsípték a templomrablót Turi János pincér személyében s bekisérték a szabadkai kir. ügyészség fogházába.

Megbüntetett tréfa. Kapetanov Péra és Jankov Gyokó nádaljai lakosok Turján nagyon berugtak s ekkor elhatározták, hogy a falubelieket megtréfálják. Jankov levetkőzött és befeküdt a kocsiba. Kapetanov pedig faluhosszat kiáltozta: Halat vegyenek asszonyok, olcsó, jó halat! A biztató felhívásra seregestül tódultak az asszonyok a kocsihoz, melynek tetejét Kapetanov felemelte. A látvány nem volt épületes, mire csakhamar előkerültek a seprők és megtáncoltak a tréfás atyafiak hátán. A tréfa most került a zsabylai járásbíró elé, mely a két halembert 620 k. pénzbírságra, vagy egy hónapi fogházra ítélte.

A B. Bodrog vm. Gazdasági Egyesület által Zomborban e hó végén tervbe vett baromfiképzés a kolera-járványra való tekintettel, nem lesz megtartva.

Aranylakodalmom. Tamás Ferenc kossuthfalvai nyug. r. k. kántortanító vasárnap ünnepelte házasságának 50-ik évfordulóját, mely alkalomból a nepszerű és közkedvelt családot az egész község üdvözölte.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden f. november 13-án tartatnak a szegedi felső ipariskolában. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőségéhez (Tisza Lajos körút, 61.) küldendők.

Államsegély szerb papoknak. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Grba Manojlo paripási, Zurkovic Millvojevic Milán őrszállási, Milovanov Milán óbecsei, Leszkovác Milán bajsai, Gregorovic Velimir magyarkanizsai g. kel. lelkészeknek egyenkint 120 k. és Markovic Dusan óverbázi g. kel. lelkésznek pedig 200 kor. államsegélyt engedélyezett.

Kész a gombosi hid alapzata. Az ország leghatalmasabb hidja, a gombosi hid közel egy éve épül és vasárnap teljesen elkészült a talpazat. Csöndes ünnep volt — a kolera miatt — csupán lobogó zászlók jelezték, hogy idáig értek a munkában. Hatalmas pillérek merednek ki a Duna fodraiból és már a vaszerkezetek felszerelését is megkezdették s ha az idő továbbra is kedvez a munkának, rövidesen teljesen elkészül a leghatalmasabb hid, melyet legkésőbb 1911. október 1-én adnak át a forgalomnak.

Naetter Lujza cs. és kir. udvari szállító Budapest, Andrassy-út 7. Külföldön szerzett újdonságok, sirkoszorú különlegességek, sirdiszítések s egyéb díszműrekek beszerzésére legmelegebben ajánljuk; vidéki rendeléseket pontosan teljesít. Telefon 28—55.

Azon igazán nincs mit csodálni,

■ hogy **Fay valódi** szodeni ásványpasztillái olyan jótévő hatást tesznek a nyak nyálkahártyáira, a gégre és mellékesen a gyomor nyálkahártyáira is. A szodeni forrásokban levő só különleges szer a légzőszervek bántalmait ellen és a savaknak a gyomorban való fölgyülemése orvosilag megállapított jó hatást tesz. Ebből következik, hogy Fay valódi szodeni pasztilláinak sohasem szabad egy háztartásból sem hiányozni. Egy doboz ára csak 1 kor. 25 fillér és minden idevágó üzletben kapható.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV/1. Gross-Neugasse 17.

Közgazdaság.

Harminc mázsás tengeri termés.

Hihetetlenül hangzik a magyar gazda fülében, hogy egy hold földről harminc mázsás tengerit lehessen törni, mert hiszen Magyarországon csak 8—12 mázsás tengeri termésekhez vagyunk szokva. Pedig a 30—35 mázsás tengeri termés nemcsak nem amerikai hamburg, hanem

olyantény és valóság, amelyre már Magyarországon is számos példa van.

Hermann tovarisovai földbirtokos honosította meg nálunk az ugynevezett Hermann-féle tengeri művelési rendszert, amelyet az alábbiakban úgy ismertettünk meg, amint azt Tovarisován üzik s amelynek segélyével ott állandóan 30—35 mázsás terméseket ér el.

A föld, amelyen ily óriási terméseket mutat fel Hermann, vastag rétegű, szeliden homokos, barna agyag talaj, a forgó, amelyen ilyen módon tengerit természetnek, 4-es; két táblán kukoricát, a 3-on buzát, a negyediken zabot termesztnek. Minden termés alá minden évben 2 q. szuperfoszfátot adnak. Az összes buzába és zabba kat. holdanként 8 kg. vörös herét szórnak el. A buza és zab learatása után még ugyanaz év őszén a heréből magot fognak; tiz év alatt sikerült kilencszer kat. holdanként 135—150 kg. termés eredményre. A mag here levágása után a tövek újból kihajtanak, ezt azután ősszel zöld trágyával alászántják. A tengeri után ősszel 22 cm. mélyre szántanak, avagy csak 15 cm-re, de 10—12-re fel is turják a barázdákat. Tavasszal márc. 20—25-e közt az őszi szántást elboronálják s megkezdik a vetést, illetve az ültetést. Ebből a célból a talaj hosszában és keresztben 70 cm-nyire megvonaloztatik és a keresztelési pontokra 2 szem tengeri magot ültetnek s azt meg is hagyják a kikelés után, úgy hogy 2—2 fő áll egymás mellett. Természetesen a későn érő nagyszemű, fehér lófogu tengerit használják, amely ott rendszeren beérik. Amint a tengeri kikelt, megkezdik kapáltatását és pedig lókapákkal és kapálnak mindaddig, míg a tengeri embermagasságu nem lesz. 5—6-szor megkapálják a tengeri táblákat s így a tengeri föld sohasem kérgesedik meg, mindig porhanyó marad, teljesen gyommentes. Egy lókapával naponta 4 holdat kapálnak meg egy irányban, tehát ezen terület mindkét iránybani megkapálására 2 nap szükséges. A lókapával egész közel mennek a tövekhez, amelyeket különben absolute nem töltögetnek fel. A kézi munka csupán arra szorítkozik, hogy a tövek jó egy tenyérnyire megporhanyítottassanak, s ezt a munkát nem kapával, hanem hegyes fácskával végzik. Igaz, hogy az elért óriási eredményhez nagyon kitűnő minőségű föld szükséges, azonban a kevésbé jó talaj is fog adni, ha nem is 35 mázsás, de bizonyára 20—25 mázsás termést abban az esetben, ha Hermann-féle rendszer szerint művelt talajunknak minden évben 2 q. szuperfoszfátot és zöld trágyát adunk. Ezen kb. 25 koronát kitevő kiadás bőven megtérül a megkétszereződött termés-átlagokban.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**
Politikai főmunkatárs **Medvetzky Imre.**
Laptulajdonos: az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Zikmund és Tsa gépgyára vas- és Lágyvasöntődéje Ujvidéken.

Gyárt: mezőgazdasági gépeket, öntött vas és lágyvasöntvényeket saját és beküldött minták után, továbbá transmissiókat és szíjkerekeket, gőzkazánokat és víztartányokat. E szakmába vágó javításokat gyorsan és olcsón készít.

Tervezetekkel és árjegyzékekkel ingyen szolgálunk.

BARTH DOMONKOS
könyvkötő és dobozkészítő
Ujvidék, Zrinyi Honat-utca 15.

Allandó raktáron tart: üzleti és jegyzőkönyveket minden nagyságban, női kalapdobozt 80 fillértől, posta és szabó skatulyákat 50 fillértől felfelé — jobb mint a bőrönd, mivel könnyű, igen erős és tartós! Dobozok mérték szerint, valamint postai megrendelések azonnal szállítanak és olcsó árban számíttatnak. Könyvkötések legmodernebb kivitelben; kívánatra minták a hazba küldetnek. Elvállalok szakmámba vágó mindennemű munkákat s kezeskedem a legjobb kivitelről.

3—52

Teljes tisztelettel
BARTH DOMONKOS.

Mindennemű sebzések

minden tisztátalanság ellen gondosan óvandók,

mivel ezáltal a legkisebb seb is rosszra adhatja magát és nehezen gyógyítható sebbé fajulhat. A **prágai házi kenőcs** (Zugsalbe) megbízható szernek bizonyult 40 év óta. Megóvja a sebeket, enyhíti a gyuladást és fájdalmat, hűsítőleg hat, a behegedést előmozdítja.

Postai küldés naponként.

1 doboz 70 fill. — 3 k. 16 f. előzetes postai beküldés ellenében 4 doboz, 7 kor. ellenében 10 doboz bérmentve küldetik Ausztria-Magyarország minden állomására.

FIGYELNI tessék a szer és készítő nevére, az árra és védjegyre. Valódi csak 70 fill.

B. FRAGNER cs. és kir. udv. szállító

Gyógyszertára a „fekete sashoz”.

Prag, Kleinseite, Neruda-utca sarkán, 203. sz. Raktárak Ausztria-Magyarország gyógyszer-táraiban.

FISCHER és Társaság
faiskolák és szőlőoltványtáplálépek

NAGYENYED=RE
Alsfelder m. féktet elsőrendű fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemetek
sétánjárók, díszeserkek, tüvelűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok
(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökéres vesszők, Oktató díszfűzgek kívánatról ingyen.

APOLLO Színház

Ujvidék.

A legelegánsabb közönség kedvelt szórakozó helye. Kétnaponként változó elsőrangú, fővárosi, szigorúan családi műsor! — Kézenyelmesen berendezett, jól szellőztetett helyiség.

A képek szilárdak, világosak és rezgésmentesek.

Előadás kezdete hétköznaponként este 6-tól 11-ig. Vasár- és ünnepnap d. u. 4-től.

Szives tudomásul.

Mély tisztelettel hozom a nagyérdemű közönségnek szives tudomására, hogy a

„Vadászkürt”

söröcsarnokot és éttermet (II. Rákóczi Ferenc-út 4. sz., a városház átellenében) átvettem és azt a mai kornak megfelelően átalakítva, a legszolidabb alapon tovább fogom vezetni, úgy hogy családoknak bármely időben igen kellemes szórakozást nyújthatok.

Naponta elsőrendű cigányzenekar hangversenyez.

Tiszta, izletes konyha, saját felügyeletem alatt. Naponta friss és izletes villásreggeli, ebéd és vacsora nagy választékban olcsó ár mellett. Kitűnő szeremi fajborok, elsőrendű kőbányai sör. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Abonenseket a lehető legjutányosabb áron elfogadok.

A nagyérdemű közönség nagybecsű támogatásáért esedezve, vagyok kitűnő tisztelettel

Hirschfeld M.

vendéglős.

Árverési hirdetmény.

Az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság Ujvidéken, Geyer féle nád-szövetgyárának likvidálása Geyer Henrik társulajdonos elhalálozása folytán kimondatván; az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság Ujvidéki bejegyzett cég közhírré teszi, hogy Ujvidéken a Geyer féle nádfonatgyár telepen (Ferenc csatorna mentén Ujvidék város tulajdonát képező ingatlanon a fetelepek megett) levő nádfonó gépek, ehhez tartozó szerszámok, nádfonat, valamint a fenti területen épült műhely, raktár és irodahelyiség **1910 év November hó 16-án d. e. 10 órakor** a helyszínen kir. közjegyző közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alulis el fog adatni.

A szóben levő dolgok közül az ingóságok a leltárban felvett külön csoportok szerint, az épületek egy csoportban fognak eladatni.

Az ingatlanok, melyen az épületek fekszenek Ujvidék, városától 1922-ik évig ki vannak bérelve évi 120 kor. bérösszegben, az ingatlanok vevője tartozik a bérletet átvenni s a hátralékos bérösszeget készpénzben, vagy egyéb óvadékképes értékpapírokban az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaságnál letenni, melyet a bér lefizetése után a megfelelő hátralékig mindenkor visszkap.

Az árverezők tartoznak 1000 koronát bánatpénzzel letenni és a vételárat az árverésrészor nyomban megfizetni és az épületeket biztosítani.

Az ingóságok és épületek minőségéért az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság felelősséget nem vállal.

Az elárverezendő tárgyak, valamint az épületek a helyszínen az árverés napjáig minden szerdán és pénteken d. u. 3—5 ig, a leltár pedig másolatban az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság üzleti helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kelt Ujvidéken 1910. október 14-én.
Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár
Hajós Részvénytársaság. Füst

Eredeti szeremi hegyi

BOROK

eladása 50 litertől felfelé

hordókban és palackokban.

Kész új hordók forrázva

állandóan raktáron vannak.

Wachtl Imre kádár

Ujvidék, Petőfi-utca 8. szám.

(saját házában).

6069 910 sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Szenttamási Első takarékpénztár végrehajtónak Kobilarov Dusan karlovai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 5600 kor. tőkekövetelés, ennek és pedig 3600 kor. után 1909. július 12-től és 200 kor. után 1909. augusztus 9-től járó 6% kamatal, 1/3% váltódíj, 51 kor. 60 fill. óvási, 249 kor. 40 fill. perbeli végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 105 kor. 30 fill. és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144 §-a alapján és a 146 §-a értelmében az Ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő Kobilarov Dusan tulajdonát képező, az ókéri 245 sz. betétben A. I. 1—3 sor 449/1, 450/1, 451/1 hrsz. a felvett ingatlanokra 618 kor. az ókéri 636 sz. betétben A. I. 1—2 sor. 1794/2 és 2180/1 hrsz. a felvett ingatlanokra 6800 kor. és az ókéri 1490 sz. betétben A. I. 1—2 sor 1152/2 és 1152/3 hrsz. a felvett ingatlanokra 92 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására **határidőül az 1910. évi november hó 16-ik napjának délutáni 2 órája Ókér község** hazához kitűzetik.

Árverési feltételek:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-án alul eladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10% -át, vagyis 61 kor. 80 fill. 680 kor. és 9 kor. 20 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a kelt igazságügymin. rend. 8 §-ban kejeölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujvidéken, 1910. évi augusztus hó 31 én

A kir. trvszék, mint tkvi hatóság
Vékey Zoltán
3. k. kir. trvszéki bíró.

7077/tkvi 1910. szám.

Póthírdetmény.

Az Ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Tátra Felsőmagyarországi bank végrehajtónak Vardzsik Mátyás kiszácsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 2000 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében 6741 sz. a k. bocsátott árverési hirdetményben a kiszácsi 351 és 677 sz. betétekben Vardzsik Mátyás tulajdonául felvett ingatlanok 314 illetve 930 kor. kikiáltási árban Kiszács község házához 1910. évi november hó 9-ik napjának délutáni 2 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t. cz. 167 §-a alapján Gál Etel végrehajtató érdekében is 800 K. tőke követelése s jár. kielégítése végett meg fog tartatni.

Kelt Ujvidéken, 1910. évi október hó 11-én.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Vékey Zoltán s. k.
kir. törvényszéki bíró.

Eredeti „OTTO“ motorok

benzin, benzol, petrolin, szivógáz és nyersolaj üzemre malmok és ipargépek hajtására a legalkalmasabb és legolcsóbb üzemelő.

Biztos, nyugodt üzem!

Kiessling E. és Társa, Leipzig-Plagwitz

gyártmányu famegmunkáló gépek, asztalosok és fűrésztelepesek részére.

A magán járó eredeti „OTTO“

benzinlokomobilok nélkülözhetetlenek minden gazdának, Gép motor- és Hengerolajok, Hajtószijak stb. stb.

Langen és Wolf motorgyár Budapest—Wien

Fióktelep: Ujvidék Temerini-utca 1.
Kérjen árjegyzéket és költségvetést!

Évről-évre gyarapodó vevőkörünk áruszükséglete sok cikkben jelentékeny mennyiséget tesz ki.

Cégünk ennek következtében közvetlen a termelővel kötött egyezségek alapján N A G Y előnyökhöz jutott; de ezen előnyöket kizárólag nagyrabecsült vevőinek biztosítja.

Fűszer, csemege, Kávé és bor szükségletét
legolcsóbban tehát

Wagner Testvérek

cégnél UJVIDÉKEN szerezheti be.

➔ Saját érdekében kérjen árlapot. ➔

32—50.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyösszetételek következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, valamint cukorbetegségeknel, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutus bajainak gyógyítására

Igazgatóeség: Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 22.
Kútkezelőség: EPERJES.

A legtöbb kiállításon legelső díjjal kitüntetett és első orvostanárak által ajánlott, kitünő minőségű

ESTERHÁZY COGNAC

mindenütt kapható!

ESTERHÁZY COGNAC

a közönség kedvenc itala!

Esterházy cognacgyár

TELEFON Központi irodája: TELEFON
31—49. BUDAPEST, 31—49.
2—6 V., Csáky-utca 14. szám. B.

BERGER RIZZI gépirói, könyvviteli és gyorsírói

□□ SZAKISKOLÁT NYITOTT, □□

mely minden hó 1-én és 15-én kezd az illető tanfolyamot, még pedig szigorúan szakképzett, leikiismeretes és célszerű vezetés mellett.

A legújabb rendszerű írógépek!

A gépirás tanfolyama 2 hétig, a könyvviteli és gyorsíráse 4 hónapig tart. Oktatás nyerhető a német nyelvben is
DIJAK: a gépirás egész tanf. 20 kor., könyvviteli 12 kor., gyorsírói 10 kor., a német nyelvi 8 kor. havonként. Bővebb felvilágosítás és jelentkezés Hán-utca 5. sz.

Ingyen! ➔ ➔ Ingyen!

A Richter-féle

Horgony-Kőépítőszekrények

és Horgony-Hidépítőszekrények

új képes árjegyzéke éppen most jelent meg. Fontos tájékoztató azon szülők számára, a kik gyermekeiknek a híres eredeti gyártmányt beszerezni akarják. A beküldés bérmentve eszközöltetik. Richter F.

Ad. és Ta., kir. udv. és kamarai szállítók által. Bécs I., Operng. 16. A Horgony-Kőépítőszekrények valamennyi játékárú-üzletben készletben vannak, azonban csakis „Horgonygal” elátott szekrényeket fogadjunk el.

➔ Védjegy: „Horgony” ➔

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótleka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közszennyel. oszónal és meghűléseknel.

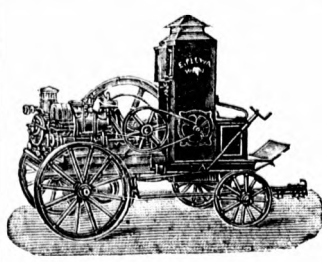
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest.**

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroslánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Benzin-, szivógáz-, nyersolaj-, gőz-, petrolin- és világítógáz-

MOTOROK.

Benzinlokomobilok.

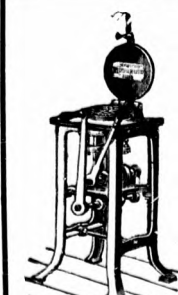
Plewa és Társa

gép- és motorgyár

WIEN,

XVII. Wattgasse 78—80.

Sürgöncim:
Plewa, Wien-Hernals.
Kerületi képviselők kerestetnek.

Minden rendszerű és nagyságu

sütőkemencék,

everő- és gyurógépek, az összes sütőipari segédgépek, eszközök és sütőkemence-armaturák.

➔ **Tyukszem és lábizzadásban szenvedőknek!** ➔

„MAGNIFIK“ feltétlen biztos hatású tyukszemirtó 5—6 bekenés után a tyukszem kipusztul. **Ára korona 1.50.**

„CONTRASUDOR“ feltétlen biztos hatású ásványpor láb vagy egyéb testrészi izzadás ellen. **Ára korona 1.—.**

Egyedüli képviselő Ujvidéken

Weisz Vilmos cipőáruház tulajdonos Ferencz Józseftér 3. Wagnerpalota.

Egyben ajánlom dusan felszerelt

Amerikai, angol és Kobrak-cipő raktáramat.

Hygienikus gyermekcipő osztály.

Szolid kiszolgálás szabott árak mellett.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pemetefü cukorkánál.**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

➔ **1 doboz 60 fillér.** ➔

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el.

Hirdetések

felvételnek a lap kiadóhivatalában és Friedmann Sándor nyomdai műintézetében Rákóci-ut 11. sz.

Csupán leforrázva,

tehát nem megfőzve,

szolgáltat a

Egyedül valódi a MAGGI névvel és a keresztcsillag védjeggyel!

MAGGI-féle kocka

izletes húslevest!

Nyomatott Friedmann Sándor könyvnyomdai műintézetében, Ujvidéken.

VI. év

Előfizetés
Egy év
Félév
Negyed
Egyes

MEGJ
ÉS C

A
számát
műszaki
címme
annyira
rosszul
déli k
menny
boruln
igen b
A műs
szolgál
első h
ne szó
akkép
hogy
35000
4—5 s
A több
falnak
mondá
kórház
sem le
század
viselőt
bérkas

„
verjük
mert va
oly niv
hozzáé
van sz
O
tudjuk
azt is
N
csos u
gyűlés
rossz
több
tanács
magya
volt ne
H
csos
egytle
csak m
nem i
urral
M
gel: a
akinek
kellem

